

Alla säger sig värna hörselskadade – men vem är beredd att göra jobbet?

Nästan var femte väljare lever med en hörselnedsättning. Ändå möter många människor hinder i vardagen, i skolan, på arbetsplatsen, inom äldreomsorgen och i kontakten med vården. HRF Västra Götaland har ställt sex frågor till partierna som ställer upp i regionvalet och fått svar från fem – S, Mp, C, L och M. Samtliga partier som svarat betonar att valrörelser, politiska möten och demokratisk information måste vara tillgängliga genom exempelvis textning, hörslingor och tillgängliga lokaler. Det är ett viktigt besked. Demokratin fungerar bara när alla ges möjlighet att delta på lika villkor. Men när det gäller en tillgänglig hörselvård går åsikterna isär.

Det kan ibland tyckas som att alla partier tycker likadant om hörselvård, tillgänglighet och hjälpmedel. Men när vi läser svaren bakom de välvilliga formuleringarna framträder tydliga skillnader. Alla säger att köerna ska kortas, att fler ska få cochleaimplantat och att äldreomsorgen behöver bättre kunskap. Frågan är vilka som nöjer sig med att konstatera problemen och vilka som faktiskt presenterar lösningar.

Den första tydliga skiljelinjen handlar om reformvilja. Centerpartiet lägger fram konkreta förslag om en särskild hjälpmedelslag, större nationell styrning, rätt att söka specialistvård i hela landet och obligatorisk utbildning för ledare inom äldreomsorgen. Det är förslag som går att genomföra och utvärdera. De flesta andra partier stannar vid formuleringar om att "stärka", "förbättra" eller "samverka". Det må låta bra, men det är svårt att se hur sådana formuleringar i sig förändrar verkligheten för människor som väntar på vård eller saknar stöd i vardagen.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet försvarar i stor utsträckning den politik som redan har förts i regionen. De pekar på satsningar och förbättrade väntetider som bevis på att utvecklingen går åt rätt håll. Men samtidigt medger båda partierna indirekt att problemen fortfarande är betydande. Om hörselvården nu fungerar så bra som majoriteten vill göra gällande, varför står då fortfarande tusentals människor i kö för att få den hjälp de behöver?

Moderaterna väljer en annan väg. De sätter sin tilltro till effektiviseringar, minskad administration och digitalisering. Tanken är att frigöra resurser genom smartare arbetssätt. Det är en rimlig ambition, men frågan är om digitala guider och videomöten verkligen löser grundproblemet när det råder brist på personal och när många äldre användare behöver praktiskt stöd ansikte mot ansikte. Risken är att tekniska lösningar presenteras som ett substitut för mänskligt stöd i stället för ett komplement.

Liberalerna lyfter fram sin klassiska profilfråga om en stark primärvård med fast läkarkontakt. Kontinuitet är viktigt, men svaren väcker frågan om det verkligen räcker. En

husläkare kan inte operera in cochleaimplantat, korta köerna till audionomer eller utbilda personal inom äldreomsorgen. När andra partier diskuterar specifika åtgärder för hörselområdet blir Liberalernas svar mer allmänt hållt.

Den kanske mest intressanta skillnaden gäller cochleaimplantat. Samtliga partier erkänner att Västra Götalandsregionen ligger efter, men få är villiga att tala klarspråk om varför. Centerpartiet kräver förändringar i systemet och nationellt ansvar för specialistförsörjningen. Övriga partier nöjer sig huvudsakligen med att konstatera att tillgången bör förbättras. Men patienter blir inte hjälpta av att politiker säger att något "bör" ske. De behöver besked om vem som ska ta ansvar och när förändringarna ska genomföras.

Även inom äldreomsorgen syns skillnader. Alla säger att personalen behöver mer kunskap om hörselhjälpmedel. Men här går Centerpartiet längst genom att föreslå obligatorisk utbildning och ett systematiskt arbete med hörselhälsa. Moderaterna, Socialdemokraterna och Liberalerna betonar framför allt samverkan mellan region och kommun. Problemet är att samverkan är ett av politikens mest använda ord och samtidigt ett av de mest svårsmätbara. Om kunskapsbristerna har varit kända i många år räcker det inte längre att uppmana olika aktörer att samarbeta bättre.

När det gäller buller och ljudmiljö är skillnaderna ideologiska. Miljöpartiet vill se tydligare förebyggande insatser och långsiktiga investeringar. Centerpartiet vill modernisera regelverk och ge kommunerna större inflytande. Moderaterna fokuserar på arbetsmiljöarbete och effektiv verksamhetsstyrning. Samtliga är överens om att buller är ett problem, men oense om vem som ska bära ansvaret och vilka verktyg som ska användas.

Det är därför missvisande att säga att partierna tycker samma sak i hörselpolitiken. De är överens om målen men långt ifrån överens om vägen dit. Vissa vill reformera systemen, andra vill förvalta dem. Vissa tror på nya lagar och nationell styrning, andra på effektiviseringar eller fortsatt utbyggnad av befintlig verksamhet.

För väljarna handlar valet därför inte om vem som säger sig stödja hörselskadade. Det gör nästan alla. Den avgörande frågan är vilket parti som presenterar de mest trovärdiga lösningarna för att faktiskt förändra och förbättra för oss hörselskadade i Västra Götaland.